

Enerģētikas un vides aģentūra

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts: pasts@eva.gov.lv, www.eva.gov.lv

Rīgā

25.04.2025

Nr. 10.3/4/2025

Atzinums

Par lokālpārskata, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024. gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parkam “Alojas”, Skaņkalnes un Vecsates pagastos, Valmieras novadā¹, Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātāja:

Valmieras novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000043403, juridiskā adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV – 4201, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Vides pārskata sagatavotājs:

SIA “Metrum”, reģistrācijas Nr. 80008100, juridiskā adrese: Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV–1011, e-pasts: metrum@metrum.lv (turpmāk – Sagatavotāja).

Plānošanas dokuments:

Lokālpārskats, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024. gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parkam “Alojas”, Skaņkalnes un Vecsates pagastos, Valmieras novadā

SIA “Metrum” 2025. gada 3. aprīlī Enerģētikas un vides aģentūrā² (turpmāk – Aģentūra) ir iesniegusi plānošanas dokumenta “Lokālpārskats, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024. gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parkam “Alojas”, Skaņkalnes un Vecsates pagastos, Valmieras novadā” (turpmāk – Lokālpārskats) Vides pārskatu³. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) ir veikts, pamatojoties uz Aģentūras 2024. gada 5. marta lēmumu Nr. 4-02/13/2024 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”⁴.

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka kompetentā institūcija sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību

¹ Lokālpārskats ietver zemes vienības ar kadastra apzīmējumu: 9684 002 0006; 9684 003 0095; 9684 003 0012; 9684 003 0069; 9684 002 0252; 9684 003 0002; 9684 003 0042; 9684 003 0076; 9684 003 0001; 9684 003 0008; 9684 003 0057; 9684 004 0047; 9684 004 0069; 9684 003 0050; 9684 003 0081; 9684 002 0175; 9684 003 0079; 9684 004 0097; 9684 003 0066; 9692 002 0051; 9692 002 0065 un 9692 002 0083.

² Vides pārraudzības valsts birojs saskaņā ar Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojumu Nr. 1191 “Par Vides pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” ar 01.02.2025. reorganizēts par Enerģētikas un vides aģentūru.

³ Reģistrācijas Nr. 10.1/1076/2025.

⁴ Pieejams tīmekļvietnē: <https://www.eva.gov.lv/lv/lemumi>.

normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, kompetentā institūcija atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Aģentūras atzinums par Lokālpilānojuma Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Lokālpilānojuma Vides pārskats, atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" IV nodaļas "Vides pārskatā iekļaujamā informācija" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam, ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi, risinājumi un iespējamās alternatīvas

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Lokālpilānojumu⁵ un to ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Lokālpilānojumu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Stratēģiskā novērtējuma procedūra Lokālpilānojuma izstrādei piemērota ar Aģentūras 2024. gada 5. marta lēmumu Nr. 4-02/13/2024 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu", konstatējot, ka Lokālpilānojuma teritorija ir daļa no plānotā vēja parka "Aloja", kurā paredzēts izbūvēt vēja parku un tā saistīto infrastruktūru Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos. Lokālpilānojuma izstrādes mērķis ir veikt grozījumus Mazsalacas novada⁶ teritorijas plānojumā 2013.–2024. gadam⁷ (turpmāk – Mazsalacas Teritorijas plānojums) un Burtnieku novada⁸ teritorijas plānojumā 2012.–2024. gadam⁹ (turpmāk – Burtnieku Teritorijas plānojums), lai radītu priekšnoteikumus paredzētās darbības vēja parka "Aloja" ar jaudu lielāku par 50 MW un tai nepieciešamās infrastruktūras izveidi, no kā secināts, ka Lokālpilānojuma būtība un ar to izstrādes uzdevumi ir saistīti un pakārtoti Likuma 1. pielikuma 26.¹ punkta¹⁰ darbības vietas identificēšanai, kas ir atkarīga no ietekmes uz vidi, tādēļ pakļaujama atbilstīgam novērtējumam (Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts).

⁵ Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis?document=open#document_28907.

⁶ 2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā Administratīvi teritoriālā reforma ar jaunu teritoriālo iedalījumu, kuras rezultātā Valmieras novadā tika iekļautas teritoriālās vienības: Valmieras pilsēta, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novads.

⁷ Mazsalacas novada pašvaldības 2012. gada 19. septembra saistošie noteikumi Nr. 10/2012 "Burtnieku novada teritorijas plānojuma 2012.–2024. gadam grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", apstiprināti ar Burtnieku novada pašvaldības domes 2012. gada 15. augusta lēmumu (protokols Nr. 10., 2).

⁸ 2021. gada 1. jūlijā stājās spēkā Administratīvi teritoriālā reforma ar jaunu teritoriālo iedalījumu, kuras rezultātā Valmieras novadā tika iekļautas teritoriālās vienības: Valmieras pilsēta, Beverīnas, Burtnieku, Kocēnu, Mazsalacas, Naukšēnu, Rūjienas un Strenču novads.

⁹ Burtnieku novada pašvaldības 2012. gada 19. septembra saistošie noteikumi Nr. 10/2012 "Burtnieku novada teritorijas plānojuma 2012.–2024. gadam grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", apstiprināti ar Burtnieku novada pašvaldības domes 2012. gada 15. augusta lēmumu (protokols Nr. 10., 2).

¹⁰ Likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts: "Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu".

- 1.3. Lokālpilnojumuma teritorija ir daļa no plānotā vēja parka "Aloja", kas plānots Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos. Ņemot vērā, ka plānotā vēja parka teritorija atrodas divu pašvaldību administratīvajās teritorijās un zemes vienības nav teritoriāli saistītas, vēja parka attīstībai tiek izstrādāti trīs atsevišķi lokālpilnojumumi, no kuriem divi – Limbažu novada teritorijā un viens Valmieras novada teritorijā. Plānotajā vēja parkā "Aloja" paredzēts uzstādīt līdz 29 jaunākās paaudzes lielas jaudas vēja elektrostacijas (turpmāk – VES) ar kopējo jaudu līdz 190 MW, kur vienas VES nominālā ražošanas jauda varētu pārsniegt 6 MW, no tām Lokālpilnojumuma teritorijā varētu tikt uzbūvētas līdz 10 VES.
- 1.4. Lokālpilnojumuma teritorijā ietilpst 22 zemes vienības, t.sk. zemes vienības ar kadastra apzīmējumu: 9684 002 0006; 9684 003 0095; 9684 003 0012; 9684 003 0069; 9684 002 0252; 9684 003 0002; 9684 003 0042; 9684 003 0076; 9684 003 0001; 9684 003 0008; 9684 003 0057; 9684 004 0047; 9684 004 0069; 9684 003 0050; 9684 003 0081; 9684 002 0175; 9684 003 0079; 9684 004 0097 un 9684 003 0066 Skaņkalnes pagastā un zemes vienības ar kadastra apzīmējumu: 9692 002 0051; 9692 002 0065 un 9692 002 0083 Vecates pagastā, Valmieras novadā. Lokālpilnojumuma kopējā platība ir 352,3 ha.
- 1.5. Lokālpilnojumuma teritorijas daļai Skaņkalnes pagasta daļā spēkā esošajā Mazsalacas Teritorijas plānojumā noteiktas funkcionālās zonas "Lauku teritorijas" (L) un "Mežu teritorijas" (M). Lokālpilnojumuma teritorijā esošie ūdensobjekti iekļauti funkcionālajā zonā "Ūdeņu teritorijas" (U). Saskaņā ar Mazsalacas Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (turpmāk – TIAN) VES būvniecība funkcionālajās zonās "Lauku teritorijas" (L) un "Mežu teritorijas" (M) nav atļauta.
- 1.6. Lokālpilnojumuma teritorijas daļai Vecates pagastā Burtņieku Teritorijas plānojumā noteiktas funkcionālās zonas "Meliorētās lauksaimniecības teritorijas" (L), "Lauku zemes" (L) un "Mežu teritorijas" (M). Minētajās funkcionālajās zonās atļauta VES būvniecība.
- 1.7. Lai realizētu plānoto darbību – VES būvniecību, plānots grozīt spēkā esošo Mazsalacas Teritorijas plānojumu un Burtņieku Teritorijas plānojumu, Lokālpilnojumuma teritorijai nosakot funkcionālās zonas atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) nosacījumiem: 1) "Lauksaimniecības teritorija" (L) ar apakšzonu, kurā atļauta Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un Inženiertehniskā infrastruktūra (14001) zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts "Lauksaimniecības teritorija" (L), "Meliorētās lauksaimniecības teritorijas" (L) un "Lauku zemes" un 2) "Mežu teritorija" (M) ar apakšzonu, kurā atļauta Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un Inženiertehniskā infrastruktūra (14001) zemes vienībām, kur spēkā esošais zonējums noteikts "Mežu teritorijas" (M).
- 1.8. Lokālpilnojumuma risinājumi, atbilstoši plānotajai attīstības iecerei – vēja parka izbūvei, paredz noteikt:
 - 1.8.1. Funkcionālās zonas "Transporta teritorija" apakšzonu (TR2), lai nodrošinātu transportlīdzekļu satiksmei nepieciešamo infrastruktūru un teritorijas inženiertehnisko apgādi. Teritorijas galvenie izmantošanas veidi: Inženiertehniskā infrastruktūra (14001) un Transporta lineārā infrastruktūra (14002).
 - 1.8.2. Funkcionālās zonas "Mežu teritorija" apakšzonu (M2), lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai, vēja parka būvniecībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. "Mežu teritorija" apakšzonā (M2) cita starpā kā teritorijas papildizmantošanas veids atļauta arī Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un Inženiertehniskā infrastruktūra (14001).

- 1.8.3. Funkcionālās zonas “Lauksaimniecības teritorija” apakšzonu (L2), lai nodrošinātu vēja parka būvniecības iespējas, kā arī lauksaimniecības zemes, kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. “Lauksaimniecības teritorija” apakšzonā (L2) cita starpā kā teritorijas papildizmantotais veids atļauts arī Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un Inženiertehniskā infrastruktūra (14001);
- 1.8.4. Funkcionālās zonas “Ūdeņu teritorija” apakšzonu (Ū2), lai nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdeņu resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai un vides aizsardzībai.
- 1.9. Saskaņā ar Lokālpārvaldības TIA 3. punkta nosacījumiem, piekļuvi pie VES paredzēts organizēt, izmantojot esošos ceļus un izbūvējot jaunus ceļus saskaņā ar VES būvprojekta noteikto.
- 1.10. Saskaņā ar Lokālpārvaldības TIA 11. punkta nosacījumiem, VES izvietot ietekmes uz vidi novērtējuma “Vēja parka “Aloja” izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos” (turpmāk – IVN) ziņojumā noteikto nekustamo īpašumu zemes vienību robežās, atrašanās vietas precizējot būvprojektā. IVN ietvaros vērtētās VES izvietojuma vietas norādītas Lokālpārvaldības TIA 1. pielikumā. Atbilstoši TIA nosacījumiem vides risku samazināšanas un dabas aizsardzības pasākumus īsteno saskaņā ar Aģentūras atzinumā par IVN ziņojumā ietvertajām prasībām attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novērtēšanu, samazināšanu un monitoringu.
- 1.11. Saskaņā ar Likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Izvērtējot Vides pārskatu, Aģentūra konstatē, ka Stratēģiskā novērtējuma gaitā veikts divu iespējamo teritorijas turpmākās attīstības alternatīvu izvērtējums:
- 1.11.1. **1. alternatīva.** Lokālpārvaldības izstrādes ietvaros vērtētās iespējas funkcionālās apakšzonas noteikt tikai zemes vienību daļās, kur IVN ziņojuma ietvaros plānota VES būvniecība. Šāda pieeja netika realizēta un ietverta Lokālpārvaldības, jo IVN ziņojumā norādīts, ka VES novietojums var tikt mainīts, t.i., VES atļauts izvietot ne tikai norādītajos punktos, bet jebkurā vietā attiecīgās zemes vienības robežās un konkrēts VES novietojums tiks precizēts būvprojektēšanas stadijā, ņemot vērā papildus izpēti, kas sekos būvprojektēšanas gaitā. Šāda alternatīva turpmāk netiek vērtēta, jo Sagatavotājas ieskatā tā neļauj elastīgi reaģēt uz iespējamām izmaiņām būvprojektēšanas procesā, kas varētu būt nepieciešamas, lai optimizētu vēja resursu izmantošanu un mazinātu negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi un apkārtnes iedzīvotājiem. Tas nozīmē, ka noteikt funkcionālās apakšzonas tikai konkrētās zemes vienību daļās varētu ierobežot iespējas veiksmīgi realizēt vēja parka izbūves projektu, ja būvprojektēšanas stadijā atklātos nepieciešamība mainīt VES novietojumu.
- 1.11.2. **2. alternatīva** – funkcionālās apakšzonas “Lauksaimniecības teritorija” (L2) un “Mežu teritorija” (M2), kur atļauts VES un vēja parku būvniecība, noteikt visām zemes vienībām, kur spēkā esošajā Mazsalacas Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku teritorijas” (L) un Burtnieku Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku zemes” (L) un “Meliorētās lauksaimniecības teritorijas” (L). Mežu teritorija (M2) – noteikta zemes vienībām vai to daļām, kur spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteikta funkcionālā zona “Mežu teritorijas” (M).
- 1.11.3. Lokālpārvaldības risinājumos izvēlēta 2. alternatīva. Funkcionālo apakšzonu noteikšana visā zemes vienības teritorijā, kur plānotas VES, nevis tikai noteiktās to daļās, ir optimālāks risinājums, kas palielina projekta realizēšanas iespējas un efektivitāti.

Būvprojektēšanas stadijā tiek veiktas detalizētākas izpētes un piemērotākā VES izbūves vietas noteikšana konkrētās zemes vienības robežās. Ja prognozējamās ietekmes, kas nav vērtētas IVN ziņojuma sagatavošanas laikā, potenciālās ietekmes tiks izvērtētas ietekmes sākotnējā izvērtējuma ietvaros attiecībā uz izmaiņu apjomu un atšķirīgo VES vai saistīto inženierbūvju izvietojumu. Lokālpilānojuma funkcionālais zonējums un TIAN izstrādāti atbilstoši 2. alternatīvai.

2. Esošā vides stāvokļa apraksts, īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt, un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiek īstenots.

2.1. Vides pārskatā sniegts Lokālpilānojuma teritorijas un tās apkārtnes dabas apstākļu, dabas teritoriju un vērtību, kā arī vides stāvokļa raksturojums, rezumējoši:

- 2.1.1. Lokālpilānojuma teritorija ir daļa no plānotā vēja parka "Aloja", kas plānots Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos. Lokālpilānojuma kopējā platība ir 352,3 ha.
- 2.1.2. Piekļuve vēja parkam "Aloja" tiks nodrošināta, izmantojot valsts reģionālos autoceļus: P16 Valmiera – Matīši - Mazsalaca un P15 Ainaži – Matīši, valsts vietējos autoceļus: V164 Igaunijas robeža (Ramata) – Mazsalaca – Vilzēni – Dikļi un V197 Laņģi – Jaunkurbēni – Ruķeļi, kā arī pašvaldības ceļu un jaunuzbūvētus pievedceļus, kuri nepieciešami piekļuvei pie VES.
- 2.1.3. Lokālpilānojuma teritorijā neatrodas dzīvojamās vai publiskās ēkas. Tuvākās dzīvojamās ēkas īpašumos "Zariņi", "Prūši" un "Vecsieri" atrodas tuvāk nekā 800 m no IVN ziņojumā noteiktajām iespējamajām VES būvniecības vietām¹¹. IVN ziņojumā analizēta situācija, vērtējot VES novietojuma iespējas, saglabājot VES Nr. AL_07, AL_16 un AL_17 būvniecības iespējas pie nosacījuma, ja par īpašumos "Zariņi", "Prūši" un "Vecsieri" reģistrētajām dzīvojamajām ēkām tiek veiktas izmaiņas, īstenojot vienu no minētajiem variantiem: 1) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiek grozīta esošo ēku funkcija uz tādu, kas neatbilst dzīvojamās ēkas statusam un attiecīgas izmaiņas reģistrētas Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā vai 2) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiek veikta esošo ēku nojaukšana, saņemti būvvaldes akti par ēkas neesamību dabā un dzēsti ieraksti Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un zemesgrāmatā.
- 2.1.4. Saskaņā ar SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra" (turpmāk – LVĢMC) uzturēto Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru, Lokālpilānojuma teritorijā atrodas potenciāli piesārņotā vieta – bijušā kolhoza nelegālā atkritumu izgāztuve un dzīvnieku kapsēta "Solis" (reģistrācijas Nr. 96848/2248), kas saskaņā ar LVĢMC datiem izmantota no 1972. gada līdz 1992. gadam¹². Saskaņā ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) uzturēto informācijas sistēmu par operatoriem izsniegtajām atļaujām piesārņojošo darbību veikšanai, Lokālpilānojuma teritorijā vai tiešā tās tuvumā netiek veikta piesārņojoša darbība. Tuvākais uzņēmums, kam izsniegta piesārņojošās darbības atļauja, ir SIA "Alojas Saimniekserviss" (B kategorijas atļauja Nr. VA13IB0003 un Nr. VA15VL0191).
- 2.1.5. Atbilstoši LVĢMC Zemes dziļu informācijas sistēmas datiem Lokālpilānojuma teritorijā neatrodas derīgo izrakteņu atradnes. Lielākā kūdras ieguves vieta un

¹¹ Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 163.2. apakšpunktu vēja elektrostaciju, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, būvniecība nav pieļaujama tuvāk nekā 800 m no dzīvojamām un publiskām ēkām.

¹²Pieejams:

https://videscentrs.lvģmc.lv/files/files/Par_centru/ES_projekti/PIELIKUMS_NR_2_Pasvaldibu_anketu_kopsavilkums.xls.

prognozēto resursu laukums Lokālpārvaldes teritorijas tuvumā ir Sapatas purvs (K16820), kur kūdras ieguve uzsākta 1999. gadā. Sapatas purva atradnes tuvumā atrodas divi prognozēto resursu laukumi: “Žagari” (B1194, potenciāla smalkas smilts ieguves vieta) un potenciāla zemās kūdras un sapropeļa atradne “Saulītes” (K1329).

- 2.1.6. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 “Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts”, tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts vēja parka teritorijai ir SIA “Astarte nafta” degvielas uzpildes stacija Nr. 22 “Limbaži”, kas atrodas Limbažu pilsētas teritorijā.
- 2.1.7. Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicētajai informācijai, Lokālpārvaldes teritorija atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta neitrālajā zonā un ietilpst teritorijā, kur ir atļauta VES būvniecība bez augstuma ierobežojumiem, bet noteikts ierobežojums, ka VES izvietojamas grupās, kurās VES skaits nepārsniedz 20, pēc iespējas samazinot attālumu starp blakus esošajām VES¹³. Tuvākā ĪADT ārpus Lokālpārvaldes teritorijas ir dabas liegums “Soģupes meži” (atrodas ~ 1,2 km DR virzienā, kur sastopami Eiropas Savienības aizsargājamie biotopi – veci vai dabiski boreāli meži 9010*, veci jaukti platlapju meži 9020*, lakstaugiem bagāti egļu meži 9050, staignāju meži 9080*, ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži) 9160, aluviāli meži (aluviāli krastmalu un lapieņu meži) 91E0*.
- 2.1.8. Atbilstoši Pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” publicētajai informācijai, Lokālpārvaldes teritorijā konstatēts viens īpaši aizsargājams biotops – 9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži 0,68 ha platībā īpašuma “Rozītes” zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0008. Ar Lokālpārvaldes teritoriju tieši robežojas vairākas īpaši aizsargājamo biotopu teritorijas: 1) ar īpašuma “Svilumi” zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9684 002 0006 tieši robežojas īpaši aizsargājamo biotopu 91D0* Purvaini meži teritorija 0,64 ha platībā un 9010* Veci vai dabiski boreāli meži teritorija 0,3 ha platībā; 2) ar īpašuma “Svilumi” zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0076 tieši robežojas īpaši aizsargājamo biotopa 9020* Veci jaukti platlapju meži teritorija 0,88 ha platībā un 9160 Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži) 0,42 ha platībā un 3) ar īpašuma “Jaungūras” zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 9684 003 0002 tieši robežojas īpaši aizsargājama biotopa 91D0* Purvaini meži teritorijas – 1,4 ha platībā un 0,79 ha platībā.
- 2.1.9. Papildus dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” ietvertajai informācijai, IVN procesa ietvaros 2023. un 2024. gados veikti plānotās vēja parka teritorijas, tai skaitā Lokālpārvaldes teritorijas, ekspertu apsekojumi. Kopumā plānotā vēja parka teritorijā fiksētas gan vaskulāro augu sugu atradnes, gan sēņu, ķērpju un sūnu sugas, kas saistītas ar ekspertu kompetencē esošajiem aizsargājamo biotopu veidiem kā to raksturojošās sugas vai dabisko meža biotopu indikatorsugas. Detalizēta informācija iekļauta ekspertu atzinumos Paskaidrojuma raksta 1. pielikumā.
- 2.1.10. Lokālpārvaldes teritorijā aug vairāki dižkoki un potenciāli aizsargājami koki, vairums no tiem – Lokālpārvaldes teritorijas dienvidu daļā, divu īpašumu: “Jaungūras” un “Veseri” zemes vienībās.
- 2.1.11. Vides pārskatā iekļauti ornitologa Andra Dekanta atzinuma (pievienots Paskaidrojuma raksta 2. pielikumā) secinājumi par plānotā vēja parka būvniecības un ekspluatācijas varbūtējo ietekmi uz putnu faunu. Kopumā plānotā vēja parka “Aloja” apkārtnē konstatētas 54 īpaši aizsargājamas putnu sugas. Eksperta atzinuma ietvaros ir veikta inventarizācija un sugu kartēšana, lai apzinātu pēc iespējas visas ligzdošanas, atpūtas

¹³ Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 303 “Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 6. punkts.

un barošanās teritorijas, kas atrodas plānotā vēja parka teritorijā un apkārtnē.

- 2.1.12. Paredzētās darbības ietekmi uz sīkspārņu populācijām vērtējis un eksperta atzinumu sagatavojis zīdītāju – sīkspārņu (*Chiroptera*) eksperts Viesturs Vintulis. Eksperta atzinumā sniegta informācija par konstatētajām sīkspārņu sugu populācijām kā plānotā vēja parka, tā arī tam piegulošajā teritorijā. Eksperta atzinums pievienots Lokālplānojuma Paskaidrojuma raksta 3. pielikumā.
- 2.1.13. IVN Ziņojuma procesa ietvaros sagatavots sertificētas ainavu arhitektes Lauras Hrisanfovas atzinums, kas iekļauts Lokālplānojuma Paskaidrojuma raksta 4. pielikumā.
- 2.1.14. Atbilstoši LVĢMC informācijai gaisa piesārņojuma koncentrācija teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Atbilstoši IVN ietvarā veiktajai piesārņojuma telpiskajai izkliedei, piesārņojuma avotu augstākā koncentrācija ir novērojama valsts vietējā autoceļa V164 Igaunijas robeža (Ramata) – Mazsalaca – Vilzēni – Dikļi tuvumā, kas saistāma ar autotransporta kustību.
- 2.2. Novērtējis sniegto informāciju, Aģentūra secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta vispārīga informācija par esošo vides stāvokli galvenajos ietekmes aspektos, ar ko saistīti Lokālplānojumu attīstības scenāriji kontekstā ar VES attīstību. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā ar plānošanas dokumentu vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī, savlaicīgi novēršot negatīvo ietekmi. Ņemot vērā to, ka paralēli Lokālplānojumā paredzētajai darbībai tiek veikta IVN procedūra, kuras rezultātā veikti pētījumi, bet Vides pārskatā informācija sniegta tikai kontekstā ar plānoto VES būvniecību, nevērtējot pārējās ar Lokālplānojuma TIAN pieļaujamās darbības, Aģentūras vērtējumā Vides pārskata analīze nesniedz pietiekoši pamatotu vērtējumu par Lokālplānojuma īstenošanas iespējamām ietekmēm. Vienlaikus Aģentūra secina, ka Vides pārskata esošās situācijas raksturojumā iztrūkst detalizēta informācija par Lokālplānojuma teritorijas hidroģeoloģisko stāvokli, tostarp informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, kas konkrētajā gadījumā ir būtiski, ņemot vērā ne tikai plānoto meža un lauksaimniecības zemju (skarot arī meliorētās lauksaimniecības zemes) transformāciju lielā platībā, bet arī to, ka plānotā vēja parka tuvumā atrodas Sapatas purvs (K16820) un divi prognozēto resursu laukumi: “Žagari” (B1194, potenciāla smalkas smilts ieguves vieta) un potenciāla zemās kūdras un sapropeļa atradne “Saulītes” (K1329). Aģentūra konstatē, ka atbilstoši Lokālplānojuma TIAN 37. punktam Mežu teritorijā (M2) un TIAN 61. punktam Lauksaimniecības teritorijā (L2) kā papildizmantošana cita starpā ir noteikta Derīgo izrakteņu ieguve (13004). Līdz ar to Aģentūras vērtējumā Vides pārskatu jāpapildina ar teritorijas hidroģeoloģisko izvērtējumu.

3. Plānošanas dokumenta un tā alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums un risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 3.1. Lokālplānojuma risinājumi rada iespēju teritorijā plānot vēja parka “Aloja” attīstību, kura ietekmi uz vidi novērtē vienlaikus ar plānošanas procesu. No Vides pārskata secināms, ka funkcionālās apakšzonas “Lauksaimniecības teritorija” (L2) un “Mežu teritorija” (M2), kur atļauta VES un vēja parku būvniecība, noteiktas visām 22 Lokālplānojuma teritorijā iekļautajām zemes vienībām, kur spēkā esošajā Mazsalacas Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku teritorijas” (L) un Burtnieku Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku zemes” (L) un “Meliorētās lauksaimniecības teritorijas” (L), bet Mežu teritorija (M2) – noteikta zemes vienībām vai to daļām, kur spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteikta funkcionālā zona “Mežu teritorijas” (M). Vērtējot, vai Stratēģiskā novērtējumā izvērtēts, vai papildus vēja parka plānošanai tiek risināti arī citi teritorijas attīstības plānošanas jautājumi, kuri varētu radīt ietekmi uz vidi, saskaņā ar Lokālplānojuma izstrādes uzdevumu un tā materiāliem, Aģentūra secinājusi, ka Stratēģiskajā novērtējumā ir

vērtēta tikai tāda teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana, kas nepieciešama vēja parka “Aloja” attīstības nodrošināšanai. Papildus tam Vides pārskatā norādīts, ka būtiskā ietekme uz vidi tiek vērtēta IVN procesā, līdz ar to Stratēģiskā novērtējumā papildus IVN iekļautajam citas iespējamās ietekmes nav vērtētas.

- 3.2. Atbilstoši Vides pārskatam, Lokālplānojuma risinājumi nav pretrunā Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022. – 2038. gadam¹⁴. Novada telpiskās attīstības perspektīvā Lokālplānojuma teritorija iekļaujas Lauksaimniecības telpā. Starp vadlīnijām Lauksaimniecības telpas turpmākai plānošanai noteikts, ka lauksaimniecības zemes ar augstu dabīgo augsnes auglību prioritāri ir saglabājamās intensīvai lauksaimniecības attīstībai, bet pārējā Lauksaimniecības telpa izmantojama, līdzsvarojot dabas daudzveidības un ainavas saglabāšanu un teritorijas sociālo un ekonomisko attīstību. Paredzēta vēja parka “Aloja” izveide, lai plānotajā vēja parkā varētu tikt uzstādītas līdz 29 lielas jaudas jaunākās paaudzes VES, kur vienas VES nominālā ražošanas jauda varētu pārsniegt 6 MW, no tām Lokālplānojuma teritorijā varētu tikt uzstādītas līdz 10 VES. Līdz ar to Aģentūras ieskatā nevar uzskatīt, ka Lokālplānojuma teritorijas turpmākā izmantošana būtu saistāma ar intensīvas lauksaimniecības attīstību un dabas daudzveidības un ainavas saglabāšanu, jo ar Lokālplānojuma risinājumiem tiek paredzēta lauksaimniecībā izmantojamo un mežu zemju fragmentācija. To, ka ar plānošanas dokumenta īstenošanu var tikt ietekmētas arī dabas vērtības, IVN novērtējumā konstatējuši arī IVN ietvaros iesaistītie eksperti, kuru viedoklis iekļauts Paskaidrojumu raksta pielikumos:
- 3.2.1. Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu¹⁵ vērtējumā negatīvās ietekmes, kuras Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā nav novēršamas, skar šādus ES nozīmes aizsargājamo biotopu veidus un aizsargājamās sugas: VES AL_11 un AL_14 novietnes izbūves gadījumā tiks iznīcināti vai susināšanas un fragmentācijas negatīvi ietekmēti ES nozīmes aizsargājama meža biotopa veida 91D0* Purvaini meži biotopu poligonus, kā arī aizsargājamās sūnu sugas smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens* dzīvotnes. Tāpat atsevišķu novietņu un to pievedceļu posmu izbūvē tiek skartas gada staipekņa atradnes un Paredzētās darbības realizācijas laikā sugas indivīdi tiks iznīcināti.
- 3.2.2. Ornitologa Andra Dekanta vērtējumā Lokālplānojuma izpētes teritorijā, kur labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai jāpievērš īpaša uzmanība, ir mazais ērglis, mežirbe, urālpūce, apodziņš, trīspirkstu dzenis, baltmugurdzenis, vistu vanags. Ornitologa vērtējumā ieteicams papildus uzmanību pievērst arī peļu klijānam, kurš šobrīd nav īpaši aizsargājama suga, bet biežākā sastopamā plēsīgo putnu suga plānotā parka teritorijā, ar nelabvēlīgu aizsardzības stāvokli Latvijā. Galvenokārt tieši šīm sugām jāmazina iespējamā negatīvā ietekme, novēršot dzīvotņu zudumu pamešanas vai iznīcināšanas rezultātā, tāpēc svarīgi novērtēt, kā troksnis ietekmēs šo sugu dzīvotnes, kas tiek vērtētas IVN ietvaros. Ornitologs atzinumā sniedzis rekomendācijas vēja parka izbūvei, lai mazinātu putnu bojāejas iespējamību.
- 3.2.3. Atbilstoši sīkspārņu eksperta Viestura Vintuļa secinājumiem, sīkspārņu aktivitāte Lokālplānojuma teritorijā ir novērtēta kā vidēja (fona aktivitāte) salīdzinot ar citām teritorijām, kurās veikta izpēte pēc identiskas metodikas. Eksperta atzinumā sniegta informācija par plānotā vēja parka “Aloja” izbūves un ekspluatācijas potenciālo

¹⁴ Pieejama tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_24656.

¹⁵ Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspert: Anete Pošivas- Bunkovska (Eksperta sertifikāta Nr. 116, izsniegts par biotopu grupām: meži un virsāji; purvi; zālāji (derīgs līdz 29.05.2027.), jūras piekraste (derīgs līdz 08.06.2028.), alas, atsegumi un kritenes (derīgs līdz 22.02.2025.), par sugu grupu: vaskulārie augi (derīgs līdz 06.04.2028.), sūnas (derīgs līdz 22.02.2027.)). Gatis Eriņš (Eksperta sertifikāta Nr. 079, izsniegts par biotopu grupām: meži un virsāji, purvi, (derīgs līdz 15.11.2026.), tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (derīgs līdz 09.03.2027.)) un Toms Daniels Čakars (Eksperta sertifikāta Nr. 182, izsniegts par biotopu grupām: alas, atsegumi, kritenes (derīgs līdz 27.05.2024.), meži un virsāji (derīgs līdz 20.05.2027.), tekoši saldūdeņi un stāvoši saldūdeņi (derīgs līdz 11.11.2026.)).

ietekmi uz konstatēto sikspārņu sugu populācijām un rekomendācijas potenciālās ietekmes mazināšanai un turpmākajam monitoringam, tostarp: “lai samazinātu potenciālo sadursmju risku ar augsta riska grupas sikspārņiem, kā arī ievērojamu piemērotu mītņu un barošanās biotopu platību zudumu, turbīnas izvietojamas ne tuvāk par 800 m no Igēs upes”.

- 3.3. Attiecībā uz IVN procesa ietvaros veikto vides trokšņa aprēķinu rezultātiem, Vides pārskatā secināts, ka vēja parku ekspluatācijas laikā radītais trokšņa līmenis nepārsniegts Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktos vides trokšņa robežlielumus tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās¹⁶. Vienlaikus paredzams, ka atsevišķās vēja parkam tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās trokšņa līmenis varētu būt augstāks par Pasaules Veselības organizācijas (turpmāk – PVO) rekomendētajām diennakts vidējā trokšņa robežvērtībām VES radītajam troksnim.
- 3.4. Atbilstoši IVN ziņojumam secināts, ka zemas frekvences trokšņa līmenis ir nozīmīgs paredzēto darbību limitējošs faktors, kas var ietekmēt VES novietojuma galīgā risinājuma izvēli vēja parkā “Aloja”. Lai gan zemas frekvences troksnim Latvijas normatīvajos aktos nav noteikti robežlielumi, IVN ziņojuma izstrādātāja ieskatā paredzētās darbības īstenošanai ir nosakāmi pasākumi ietekmes mazināšanai, lai nodrošinātu sabiedrības veselības aizsardzību pret VES radītu zemas frekvences troksni. Prasības ietekmes mazināšanai iekļautas Lokālpilnojumā TIAN 3.5. nodaļā.
- 3.5. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, atbilstoši IVN ietvaros veiktajiem aprēķinu rezultātiem pēc sliktākā scenārija metodes, dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas līdz ~ 2,2 km attālumā no tām tuvākajām plānotajām VES, var tikt pārsniegti Dienesta 2022. gada vadlīnijās par vēja elektrostaciju ietekmju uz vidi izvērtējumam¹⁷ noteiktie robežlielumi (30 mirgošanas stundas gadā). Veicot aprēķinus, IVN ietvaros konstatēts, ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt traucējumus, kas pārsniedz PVO rekomendētās robežvērtības paredzētās darbības vietas tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās, neatkarīgi no izvēlēta VES modeļa. Kā vienīgais tehniskais risinājums, kas ļauj samazināt mirgošanas efekta ietekmes laiku, norādīts mirgošanu izraisošo staciju darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. VES radītā ietekmes zona, kurā aprēķinātais mirgošanas efekta laiks, izmantojot sliktākā scenārija aprēķinu metodi, pārsniedz 30 stundas gadā robežvērtību, atrodas arī ārpus vēja parka teritorijas. Ņemot vērā, ka šajās teritorijās ir atļauts veidot jaunu dzīvojamo vai publisko apbūvi, parka turpmākajā plānošanas, saskaņošanas procesā un ekspluatācijas laikā ir ieteicams rast risinājumu, kas nodrošinātu līdzvērtīgu aizsardzības līmeni arī jaunai apbūvei, ja tā tiek izmantota dzīvojamās vai publiskās funkcijas nodrošināšanai. Prasības ietekmes mazināšanai iekļautas Lokālpilnojumā TIAN 17. – 19. punktā. Lai mazinātu vēja parka “Aloja” darbības negatīvo ietekmi uz vidi, Vides pārskata 8. nodaļā ir sniegti risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai, kas attiecas uz Lokālpilnojumā TIAN iekļautajām prasībām:
- 3.5.1. TIAN 3.5. sadaļā “Prasība vides risku samazināšanai” iekļauta prasība, ka vides risku samazināšanas pasākumus īsteno atbilstoši Aģentūras atzinumā par IVN ziņojumā “Vēja parka “Aloja” izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojās un Braslavas pagastos” ietvertajām prasībām attiecībā uz

¹⁶ IVN Ziņojuma sagatavošanas ietvaros VES radītais vides trokšņa līmenis aprēķināts kopumā 187 dzīvojamās apbūves teritorijās, kas novietotas līdz 2 km attālumā no vēja elektrostacijām plānotajā vēja parkā “Aloja”.

¹⁷ “Vadlīnijas ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma veikšanai vēja elektrostaciju būvniecības radīto ietekmju uz vidi izvērtēšanai”, Valsts vides dienests. 2022. gads.

Paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

- 3.5.2. TIAN 16. punktā iekļautas prasības vides trokšņa normatīvo aktu prasību nodrošināšanai.
- 3.5.3. TIAN no 17. līdz 19. punktam iekļautas prasības mirgošanas efekta ietekmes mazināšanai un ieviesto pasākumu pārraudzībai, esošajā un nākotnē potenciāli uzbūvētās dzīvojamās un publiskās ēkās, ja tādas tiktu izbūvētas Lokālplānojuma teritorijā vai tuvākajā apkārtnē.
- 3.5.4. TIAN 20. punktā noteiktas prasības, lai samazinātu ietekmi uz putnu ligzdošanu.
- 3.5.5. TIAN 21. punktā noteiktas prasības, lai mazinātu ietekmi uz ainavu kā resursu vērtību.
- 3.5.6. TIAN 22. punktā noteikta prasība VES vietas arheologa apsekošanai.
- 3.5.7. TIAN 23. punktā noteiktas prasības pretapledošanas sistēmu un ledus detektēšanas sistēmu uzstādīšanas nepieciešamību.
- 3.5.8. TIAN 24. punktā iekļautas prasības Civilās aizsardzības plāna izstrādei.
- 3.6. Izvērtējot iepriekš minēto, Aģentūra secina, ka Vides pārskatā ir sniegts plānošanas dokumenta īstenošanas būtiskāko ietekmju novērtējums plānotā vēja parka “Aloja” attīstības kontekstā, izmantojot Paredzētās darbības IVN rezultātus. Tā kā Vides pārskatā informācija sniegta tikai kontekstā ar plānoto VES būvniecību, nevērtējot pārējās ar Lokālplānojuma TIAN pieļaujamās darbības, Aģentūras vērtējumā Vides pārskata analīze nesniedz pietiekoši pamatotu vērtējumu par Lokālplānojuma īstenošanas iespējamām ietekmēm. Aģentūra vērs uzmanību faktoriem, kas ņemami vērā:
 - 3.6.1. Aģentūra norāda, ka Stratēģiskajam novērtējumam un IVN procedūrai ir atšķirīgi mērķi un uzdevumi, kas viens otru neaizstāj. Konstatējams, ka Paredzētās darbības IVN ietvaros novērtētie galvenie vēja parka “Aloja” attīstības ietekmes uz vidi aspekti¹⁸ nav identiski vienādi ar Noteikumu Nr. 157 8.7. punktā¹⁹ noteiktajiem vērtējamajiem plānošanas dokumenta īstenošanas ietekmes aspektiem, kas ir paredzēti vērtēt Stratēģiskā novērtējuma ietvarā. Vides pārskatā sniegts vērtējums tikai attiecībā uz konkrēto paredzētās darbības ietekmi, bet ne uz citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, tostarp īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi. Lokālplānojums ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, ko pieņem pašvaldība ar saistošajiem noteikumiem, neatkarīgi no tā, vai plānotā vēja parka “Aloja” iecere tiks vai netiks īstenota. Tāpēc ar Stratēģisko novērtējumu nepieciešams veikt vērtējumu visu Lokālplānojuma TIAN iekļauto pieļaujamo (atļauto) izmantošanas veidu kontekstā. Aģentūra konstatē, ka šāds izvērtējums Vides pārskatā nav sniegts, bet ir izmantoti tikai vēja parkam “Aloja” IVN ietveros veiktie izvērtējumi.
 - 3.6.2. Lokālplānojuma risinājumi, atbilstoši plānotajai attīstības iecerei – vēja parka izbūvei, paredz noteikt jaunu indeksētu funkcionālo apakšzonu “Mežu teritorija (M2)” un “Lauksaimniecības teritorija (L2)”, kur cita starpā atļauta VES izvietošana. Aģentūra

¹⁸ Saskaņā ar Vides pārskata 2.1. nodaļā “Vides pārskata sagatavošanas metodika un etapi” ietvertu informāciju, tie ir 1) troksnis, 2) mirgošana, 3) bioloģiskā daudzveidība (biotopi, augi, sīkspārņi, ornitofauna), 4) ainava un vizuālā ietekme, 5) gaisa kvalitāte, 6) klimats, 7) pazemes ūdeņi, 8) virszemes ūdeņi, 9) kultūrvēsturiskās vērtības, 10) vides riski, kā arī vibrācijas un elektromagnētiskā lauka iedarbība.

¹⁹ Noteikumu Nr. 157 8.7. punkts nosaka, ka vides pārskatā cita starpā ietver plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums (ietver tiešo un netiešo, sekundāro, paredzētās darbības un citu darbību savstarpējo un kopējo ietekmi, īstermiņa, vidēji ilgu un ilglaicīgu ietekmi, kā arī pastāvīgo pozitīvo un negatīvo ietekmi), arī ietekme uz cilvēkiem, viņu veselību, materiālajām vērtībām, kultūras, arhitektūras un arheoloģisko mantojumu, dabas un ainavu daudzveidību, augsnes kvalitāti, ūdens kvalitāti, gaisa kvalitāti, klimatiskajiem faktoriem, kā arī minēto jomu mijiedarbības novērtējumu.

konstatē, ka minētajos funkcionālajos zonējumos ir iekļauti daudzveidīgi teritorijas izmantošanas veidi atbilstoši TIAN nosacījumiem. Funkcionālajā zonējumā “Mežu teritorija (M2)” atbilstoši Lokālpārvaldības TIAN nosacījumiem kā teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir noteikti: Mežsaimnieciskā izmantošana (21001), Mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (21002), Labiekārtota ārtelpa (24001) un Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002), bet kā papildizmantotās veidi noteikti: Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), Sporta būvju apbūve (12005), Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), Derīgo izrakteņu ieguve (13004), Inženiertehniskā infrastruktūra (14001), Energoapgādes uzņēmumu apbūve (14006): vēja elektrostacijas un vēja parki un Lauksaimnieciskā izmantošana (22001). Vienlaikus funkcionālajā zonējumā “Lauksaimniecības teritorija (2)” atbilstoši Lokālpārvaldības TIAN nosacījumiem kā teritorijas galvenie izmantošanas veidi ir noteikti: Viensētu apbūve (11004), Lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu apbūve (13003), Lauksaimnieciskā izmantošana (22001), Labiekārtota ārtelpa (24001), Ārtelpa bez labiekārtojuma (24002), Ūdens telpas publiskā izmantošana (24003), bet kā papildizmantotās veidi noteikti: Vasarnīcu apbūve (11002), Dārza māju apbūve (11003), Tirdzniecības vai pakalpojumu objektu apbūve (12002), Tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve (12003), Kultūras iestāžu apbūve (12004), Sporta būvju apbūve (12005), Aizsardzības un drošības iestāžu apbūve (12006), Veselības aizsardzības iestāžu apbūve (12008), Sociālās aprūpes iestāžu apbūve (12009), Dzīvnieku aprūpes iestāžu apbūve (12010), Reliģisko organizāciju ēku apbūve (12011), Viegļās rūpniecības uzņēmumu apbūve (13001), Derīgo izrakteņu ieguve (13004) un Atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve (13005). Līdz ar to Aģentūras ieskatā vēlams pārskatīt Lokālpārvaldības TIAN papildizmantotās veidus vai noteikt TIAN papildus prasības, lai turpmākajā funkcionālo zonējumu “Mežu teritorija (M2)” un “Lauksaimniecības teritorija (L2)” teritoriju izmantošanā nerastos konfliktsituācijas ar zemesgabalu īpašniekiem (viņu iecerēm teritorijas izmantošanā / apsaimniekošanā) un nepalielinātos ietekme uz vidi.

- 3.6.3. Vienlaikus Aģentūra secina, ja Lokālpārvaldījumā tiek paredzēta tikai tāda teritorijas izmantošana, kas nepieciešama vēja parka attīstības nodrošināšanai, tad jaunā indeksētā funkcionālās zonas “Mežu teritorija” apakšzona (M2) pēc būtības vairs neatbilst meža teritoriju izveides nosacījumiem, kas noteikti, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un mežu galveno funkciju – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo funkciju īstenošanai. Līdzīgi arī jaunās indeksētās funkcionālās zonas “Lauksaimniecības teritorija” apakšzona (L2) neatbilst lauksaimniecības teritoriju izveides nosacījumiem, kas noteikti, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa, racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visa veida lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Vienlaikus jāatzīmē, ka atbilstoši Lokālpārvaldības TIAN nosacījumiem energoapgādes uzņēmumu apbūve ir atļauta tikai kā papildizmantotās veids²⁰.
- 3.6.4. Tāpat jāņem vērā, ka ar Lokālpārvaldījumu paredzētās darbības būtiski izmainīs ainavu, jo, izbūvējot VES, plānoto infrastruktūru un pievedceļus, būs nepieciešams izcirst mežu / kokus, noņemt apaugumu plašās teritorijās, tādējādi faktiski radot atklātu un labi pārskatāmu ainavu, iespējams, tikai ar fragmentāriem meža nogabaliem. IVN ietvaros veiktajos Lokālpārvaldības teritorijas apsekojumos konstatēts, ka plānoto VES novietņu apbūves laukumu teritorijā atrodas īpaši aizsargājams biotops – 9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži, bet ar Lokālpārvaldījumu ietverta teritoriju tieši robežojas

²⁰ Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 51. – 53. punkti.

vairākas īpaši aizsargājamu biotopu teritorijas, tostarp 91D0* Purvaini meži, 9010* Veci vai dabiski boreāli meži, 9020* Veci jaukti platlapju meži un 9160 Ozolu meži. Atbilstoši sugu un biotopu ekspertu atzinumiem, Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā tiks iznīcināti vai susināšanas un fragmentācijas negatīvi ietekmēti ES nozīmes aizsargājama meža biotopa veida 91D0* Purvaini meži biotopu poligoni, kā arī aizsargājamās sūnu sugas smaržīgā zemessomenīte *Geocalyx graveolens* dzīvotnes. Tāpat atsevišķu novietņu un to pievedceļu posmu izbūvē tiks skartas gada staipekņa atradnes un Paredzētās darbības realizācijas laikā sugas indivīdi tiks iznīcināti.²¹

3.6.5. Ņemot vērā iepriekš minēto, pašvaldībai turpmākajā teritoriju attīstības plānošanā jāizsver, kādu no attīstības virzieniem pašvaldībā noteikt kā prioritāti, tostarp attiecībā uz alternatīvās enerģijas vai mežsaimniecības un lauksaimniecības darbības attīstību. Atbilstoši Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022. – 2038. gadam²² Lokālpilnojumā teritorija atrodas novada telpiskās attīstības perspektīvā Lauksaimniecības telpā, kur atbilstoši Vadlīnijām lauksaimniecības telpu turpmākai plānošanai noteikts: “Lauksaimniecības zemju apbūve veidojama tikai kā atbalsta infrastruktūra lauksaimnieciskai darbībai, ražošanai vai apdzīvojamā attīstībai viensētās vai nepieciešamības gadījumā militārās infrastruktūras attīstībai valsts aizsardzības vajadzībām.” Tādējādi Aģentūra secina, ka arī lauksaimniecības nozare novadā rada būtisku pievienotās novada ekonomiskajai izaugsmei. Savukārt attiecībā uz VES izbūvi uz mežu zemēm ir saistoši likuma “Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likums” 9. panta 1. daļas nosacījumi: “Ja vēja elektrostacijas būvē uz meža zemēm, atmežošanas izraisītās negatīvās sekas kompensē ar apmežošanu.” Līdz ar to ir būtiski pārdomāti izvēlēties VES izbūvei paredzētās teritorijas, tostarp teritorijas plānojumā noteiktajās lauksaimniecības un mežu teritorijās, izvērtēt to turpmākās attīstības iespējas, ņemot vērā pašvaldības konceptuālo ilgtermiņa redzējumu novada teritorijas attīstībai un VES iedzīvotāju (zemes īpašnieku) intereses, kā arī saistošo normatīvo aktu prasības.

3.7. Aģentūra vērš uzmanību, ka konkrētais atzinums ir izsniegts, pieņemot, ka ar plānošanas dokumentu tiek veikti grozījumi Mazsalacas Teritorijas plānojumā un Burtnieku Teritorijas plānojumā, nosakot funkcionālās apakšzonas “Lauksaimniecības teritorija” (L2) un “Mežu teritorija” (M2), kur spēkā esošajā Mazsalacas Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku teritorijas” (L) un Burtnieku Teritorijas plānojumā noteikta funkcionālā zona “Lauku zemes” (L) un “Meliorētās lauksaimniecības teritorijas” (L), bet Mežu teritorija (M2) – noteikta, kur spēkā esošajos teritorijas plānojumos noteikta funkcionālā zona “Mežu teritorijas” (M), pieļaujot Lokālpilnojumā VES izvietojumu un to izvietojums atbilst Noteikumu Nr. 240 163.2 punktā noteiktajām prasībām attiecībā par VES izvietojuma attālumu līdz dzīvojamām un publiskām ēkām (tiek ievēroti 800 m), ņemot vērā Lokālpilnojumā TIAN iekļautās prasības teritorijas turpmākajā izmantošanā. Aģentūra, ņemot vērā arī sabiedriskās apspriedes laikā saņemto Pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk - Pārvaldes administrācija) 2025. gada 20. februāra vēstulē Nr. 4.8/1138/2025-N sniegto viedokli, papildus norāda, ka Lokālpilnojums ir īstenojams, ievērojot Aģentūras atzinumā par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā “Vēja parka “Aloja” izbūve Valmieras novada Skaņkalnes un Vecates pagastos un Limbažu novada Alojas un Braslavas pagastos” ietvertās prasības attiecībā uz paredzētās darbības īstenošanas vietu, apjomu un tehnoloģiju veidu, kā arī ietekmes novēršanu, samazināšanu un monitoringu.

²¹ Detalizēta informācija par ekspertu identificētajām iespējamajām ietekmēm un to mazinošie pasākumi apkopoti ekspertu atzinumā, kas pievienots Paskaidrojuma raksta pielikumā.

²² Pieejama tīmekļvietnē: https://geolatvija.lv/geo/tapis?document=open#document_24656.

4. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi (ja tādi nepieciešami) nosakāmi gadījumā, ja plānošanas dokumenta īstenošana būtiski negatīvi ietekmēs Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas (*Natura 2000*) teritoriju vai *Natura 2000* teritorijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopus, bet plānošanas dokuments ir vienīgais risinājums, lai apmierinātu sabiedrībai nozīmīgas intereses (arī sociālās vai ekonomiskās intereses)²³.

Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, Lokālplānojumam nav jānosaka kompensējošie pasākumi likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saistībā ar to izdoto normatīvo aktu izpratnē.

5. Pārrobežu ietekmes vērtējums

Lokālplānojuma īstenošanai nav konstatētas iespējamās pārrobežu ietekmes.

6. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskata 11. nodaļā ir ietverta informācija par Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa veikšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai. Sagatavotāja rekomendējusi Lokālplānojuma risinājumos plānotā vēja parka attīstības uzraudzībai un / vai VES darbības faktiskās ietekmes novērtēšanai izmantot IVN ziņojumā ieteikto monitoringu un / vai novērojumus šādiem rādītājiem vai to grupām: 1) sikspārņu populācijas monitorings (pirmajā un otrajā gadā pēc vēja elektrostaciju darbības uzsākšanas); 2) kompleksa ornitofaunas monitoringa programma. Detalizētā monitoringa programma ir izstrādājama pirms būvdarbu uzsākšanas, bet pēc galīgā staciju novietojuma un modeļa izvēles. Monitoringa programmu saskaņo ar Pārvaldi; 3) gruntsūdeņu līmeņa un kvalitātes monitorings; 4) mirgošanas efekta negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumi un to efektivitāte; 5) mežu platību izmaiņas (saistībā ar vēja parka izbūvi un mežu atjaunošanu parka ekspluatācijas laikā), atjaunotās meža platības un 6) vēja elektrostaciju parka civilās aizsardzības plāna pasākumu ieviešana, īstenoto pasākumu rezultāti.

Aģentūra vērš uzmanību, ka plānošanas dokumenta Stratēģiskā novērtējuma un paredzētās darbības IVN procedūrām ir atšķirīgas nianšes. Lai arī Lokālplānojuma īstenošanas monitoringā var izmantot konkrētās paredzētās darbības IVN monitoringu rezultātus, tomēr Vides pārskatā ieteicams izvēlēties tādus indikatorus, kas raksturo Vides pārskatā apskatītās vides jomas un ļauj pamatoti pārliecināties, vai izteiktā prognoze par ietekmi uz vidi atbilst realitātei vai izvēlētie ietekmi mazinošie pasākumi, kas iekļauti Vides pārskata 8. nodaļā, ir pietiekami efektīvi. Sasaistot Stratēģiskā novērtējuma prognozes ar reālo situāciju, iespējams savlaicīgi novērtēt, vai plānošanas dokumenta īstenošana vides stāvokli uzlabo, pasliktina vai saglabā esošajā stāvoklī, kā arī identificēt riskus un savlaicīgi novērst negatīvo ietekmi, ņemot vērā ne tikai ar vēja parku izveidi, bet arī citus iespējamās teritorijas izmantošanas veidus, tādejādi pilnvērtīgi sasniedzot Stratēģiskā novērtējuma mērķi un uzdevumus.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Ar plānošanas dokumentu un Vides pārskata projektu varēja iepazīties izdrukātā veidā Mazsalacas apvienības pārvaldes ēkā, Pērnavas ielā 4, Mazsalacā, Valmieras novadā iestādes darba laikā, un

²³ Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 44. panta ceturtā daļa, Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” 5. nodaļa.

elektroniskā veidā – valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā [www.geolatvija.lv: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_28907](https://www.geolatvija.lv/https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_28907).

Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 noteiktajām prasībām paziņojums par sabiedrisko apspriešanu plānošanas dokumentam un tā Vides pārskatam tika ievietots laikrakstā “Liesma” (2025. gada 19. februārī) un Valmieras novada pašvaldības tīmekļa vietnē (publicēts 2025. gada 6. februārī, 2025. gada 19. februārī paziņojumā precizēti apspriešanas un sanāksmju norises laiki), kā arī informācija (planšete) par Lokālplānojuma publisko apspriešanu un publiskās apspriešanas sanāksmēm tika izvietota pašvaldības ēkā – Mazsalacas kultūras centrā.

Lokālplānojuma un tā Vides pārskata sabiedriskā apspriešana notika laika posmā no 2025. gada 7. februāra līdz 2025. gada 20. martam. Publiskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas gan klātienē, gan attālinātā formātā: 2025. gada 24. februārī plkst. 17:00 attālināti tiešsaistes video sapulces veidā *Google Meet* platformā un 2025. gada 3. martā plkst. 17:00 hibrīdrežīmā (klātienē ar iespēju pieslēgties attālināti platformā Teams tiešsaistes video sapulces veidā) – Mazsalacas kultūras centra mazajā zālē, Rūjienas ielā 1, Mazsalacā, Valmieras novadā.

Vides pārskatā aprakstīta plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaita. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Dienestu, Pārvaldi un Veselības inspekciju.

Vides pārskata un plānošanas dokumenta projekti atzinumu saņemšanai tika nosūtīti šādām institūcijām: Dienestam, Pārvaldes administrācijai un Veselības inspekcijai.

Dienests, izvērtējot Vides pārskatu saistībā ar Lokālplānojuma projektu, 2025. gada 14. martā sniedzis atzinumu TAPIS, secinot, ka Lokālplānojuma un vides pārskata risinājumi kopumā atbilst Dienesta 2024. gada 16. janvāra nosacījumos Nr. 11.2/AP/586/2024 izvirzītajām vides aizsardzības prasībām.

Kā norādīts Vides pārskatā, Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļa līdz 2025. gada 3. aprīlim nav sniegusi atzinumu par Lokālplānojumu un tā Vides pārskatu (atzinums pieprasīts 2025. gada 17. februārī, Valmieras novada pašvaldības vēstule Nr. 4.1.8.3/25/1019). Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" 59. punktu atzinumus par plānošanas dokumentu redakciju institūcijas sniedz termiņā, kas sakrīt ar publiskās apspriešanas norises laiku. Institūcija var informēt pašvaldību par atzinuma sniegšanas termiņa pagarināšanu līdz četrām nedēļām. Publiskās apspriešanas termiņš noslēdzās 2025. gada 20. martā, Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļa līdz 2025. gada 3. aprīlim nav informējusi Valmieras novada pašvaldību par atzinuma gatavošanas termiņa pagarinājumu.

Pārvaldes administrācija 2025. gada 20. februāra vēstulē Nr. 4.8/1138/2025-N savas kompetences ietvaros sniegusi atzinumu, ka Lokālplānojums ir īstenojams, ievērojot Aģentūras atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.

Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas gaita aprakstīta Vides pārskata 2.2. nodaļā “Sabiedrības informēšana”, un konsultāciju rezultāti ievietoti Vides pārskata 1. pielikumā “Ziņojums par publisko apspriešanu”.

Izvērtētā dokumentācija:

Lokālplānojums, kas groza Mazsalacas novada teritorijas plānojumu 2013. – 2024. gadam un Burtnieku novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, vēja parkam “Alojas”, Skaņkalnes un Vecsates pagastos, Valmieras novadā, un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”.

2. Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām".
3. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
4. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" III, IV, V, VI, VII, VIII nodaļa.
5. Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 303 "Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" 6. punkts.
6. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi".
7. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība".

Aģentūras viedoklis:

Atbilstoši Likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Aģentūra konstatē:

1. **Plānošanas dokumenta Vides pārskats ir jāpapildina, ņemot vērā šī atzinuma 2.2. punktā izteiktos secinājumus un rekomendācijas.**
2. **Plānošanas dokumentu īstenojot, jāņem vērā šī atzinuma (2.1.3. punkts, 3.2. punkts ar apakšpunktiem, 3.3., 3.4. punkti, 3.5. punkts ar apakšpunktiem, 3.6. punkts ar apakšpunktiem un 3.7. punkts) un Vides pārskatā norādītais. Īstenojot VES attīstību Lokālplānojumu teritorijā, jāņem vērā ar Lokālplānojuma TIAN un Aģentūras atzinumā par Paredzētās darbības IVN ziņojumu izvirzītie nosacījumi.**
3. **Lai konstatētu Lokālplānojuma īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Valmieras novada pašvaldībai vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2030. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Aģentūrā.**

Aģentūra vērš uzmanību, ka Valmieras novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jāpasagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Aģentūras atzinums par Vides pārskatu un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpasagatavo un jāpublicē arī paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Vides pārraudzības departamenta direktore,
Piesārņojuma novērtēšanas nodaļas vadītāja

I. Kramzaka

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Daina Dzeguze, daina.dzeguze@eva.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Valmieras novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
2. SIA "Metrum", e – pasts: metrum@metrum.lv.
3. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei, *E.Adresē*.